



Mammor och pappor dör i aids, men sjukdomen kan inte släcka barnens drömmar och hopp om ett bra liv. På skolan Hope for Children stärks livslusten och självkänslan.



# HÄR ÄR BROMSMEDICIN EN DRÖM

På House of Hope bryter aidssjuka stigmatiseringen och pratar ut om livet med sjukdomen. Ingen kommer att bli frisk, men det går att få en värdig död.

Tänk om mamma och pappa kunde få bromsmedicin... I Sverige är inte så många rädda för hivviruset längre. Men i Etiopien finns både skräck och hopp. Hos de smittade, de redan sjuka och hos alla barn som blivit föräldralösa. Den 1 december är det världsaidsdagen.

Av Lena Tallberg Foto Håkan Elofsson

I House of Hope heter det lilla huset i Addis Abeba. Vi kliver på och hälsar på ett tiotal människor. Fasta handslag och ögonkontakt. En efter en reser sig upp och berättar om sitt aidsöde och om hur det känns att bli utstött av familjen på grund av sjukdomen. En av dem stakar sig först vid orden, som man önskar att ingen människa ska behöva uttala, men får kraft av att prata.

– Jag fick sju barn med en man. Sedan lämnade han mig, och vi hade nästan inget att äta. Jag uppfostrade dem helt själv. Efter många år kom han tillbaka och gjorde mig med barn igen. Och gav mig hiv. Mitt yngsta barn är nu sju, men eftersom pappan är död och jag sjuk i aids är det syskonen som tar hand om mitt yngsta barn.

Men de berättar också om hur mycket bättre de mår sedan de kommit hit för att få vård och omsorg. En man, täckt med stora utslag, blöder inte längre från ögon och mun. Nu är han glad över att bli behandlad som en människa, att få sova i en ren säng och äta sig mätt.

House of Hope för aidssjuka vuxna är en förlängning av projektet Hope for

vänd



**Du är med och hjälper!**

Varje gång du köper M-magasin går en krona till Unicef och Etiopiens barn. Alldeles snart åker teamet Amelia Adamo, Lena Tallberg och Håkan Elofsson på sin fjärde resa till landet. Alla reportage därifrån hittar du på [m-magasin.se](http://m-magasin.se)



forts

Children, som fått stöd av Unicef. Vi besöker denna framgångsrika verksamhet under vår tredje resa i Etiopien, dit M-kronan går. Och tas emot av barn och ungdomar som utstrålar allt annat än utsatthet. De har själva gjort power-point-presentationen vi får se, serverar kaffe och popcorn och uppträder så att de alla skulle kunna få en *Idol*-biljett.

– Jag ska bli president när jag blir stor, säger en tioårig kille kaxigt efter sitt solonummer i sång.

En tiondel av barnen i projektet har inget eget hem utan bor på barnhem, får vi veta, och att House of Hope byggdes för att de som har dödssjuka föräldrar ska kunna hälsa på mor eller far.

Hope for Children startade år 2000. Ledstjärnan är att bryta det stigma som hiv och aids innebär; att man isoleras, att man inte vet hur det smittas, att man inte pratar om det. Och att ta ett helhetsgrepp på barnens uppfosturan med lek, bildterapi, samtal, omvårdnad och undervisning – att på ett medvetet sätt jobba hårt för att bryta fattigdomens och utsatthetens nedåtgående spiral.

**Yewoineshet Masresha** är eldsjelen i detta självkänslaprojekt. Organisationen finns även i USA och i Australien, men mest för att samla in pengar. Hon har deltagit i flera internationella aidskongresser samt skrivit boken *Strong Shoulders*. I början av 1990-talet började hon jobba på ett missionssjukhus och förstod snart vidden av den katastrof som hiv och aids skulle innebära för alltför många barn; hivsmittade barn, barn till aidssjuka eller barn som blivit eller blir föräldralösa på grund av aids.

– Min önskan är att barnen hos oss ska kunna stå sig i konkurrensen med andra mer välbeställda barn.

Och det gör de! Det finns så mycket hopp, så stora drömmar. Medan de mindre barnen sjunger så att löven rasslar i träden, hänger ungdomarna upp sina fantastiska målningar på väggarna. En flicka har visat sig vara en löpartalang. En annan har fått stipendium för studier i USA.

– Vi satsar hårt på engelskundervisningen. Engelska är förutsättningen för att lyckas i Etiopien, säger Yewoineshet.

– Vi är också nogga med att alla deltar på tacksamhetsstunderna. Det är viktigt att känna tacksamhet för livet. Fast det började på ett jobbigt sätt, säger hon. |



Barnen gör konstverk, ibland med kloka budskap om att kondom skyddar mot otäckheter.

## UNGAKVINNOR SMITTAS MEST

| Aids = Acquired Immune Deficiency Syndrome” (förvärvat immunbristsyndrom på svenska) är en dödlig sjukdom och slutstadiet på en hivinfektion. Hiv står för humant immunbristvirus och ger svåra skador på immunförsvaret.

| I slutet av 1970-talet observerade franska läkare att homosexuella män i orimligt hög grad drabbades av ovanliga sjukdomar, till exempel Kaposi sarkom, då kallat för ”bögcancer”.

| Åren 1983–1984 identifierades hivviruset.

| Aids förändrade sexualiteten i västvärlden under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet; från det fria, lössläppta med p-piller och bastuklubbar till kondomsex, partnertest och bastuklubbslag i Sverige 1987.

| Många kändisar har avlidit i aids. Först var **Rock Hudson** som dog 1985.

I Sverige **Sighsten Herrgård**, **Jacob Dahlin** och **Ebbe Carlsson**. När Queen-stjärnan **Freddie Mercury** dog 1991 anordnades en gala som gav mycket pengar till aidsforskningen. I Sverige kan vi läsa *Just Kids* där **Patti Smith** beskriver **Robert Mapplethorpes** död i aids 1989.

| I dag finns bromsmediciner som minskar mängden hivvirus i kroppen. Det har ökat hoppet för smittade som kan leva ett bra liv trots en del biverkningar. Tidigare kunde man räkna med att insjukna i aids inom tio år från smittotillfället.

| Spanska forskare har utvecklat ett nytt vaccin som stimulerar T- och B-lymfocyter (olika typer av vita blodceller) i immunförsvaret: T-celler upptäcker och förstör infekterade celler medan B-celler producerar antikroppar som attackerar virus innan de kan infektera celler. De studier som gjorts är lovande och visar på ett 92-procentigt skydd. Men det behövs många fler studier, särskilt på redan smittade för att se om vaccinet också kan minska hivviruset. Läkarvetenskapen tror mer på vaccinet än på botemedel.

| 17,5 miljoner barn i världen beräknas ha förlorat sin ena eller båda föräldrarna på grund av aids. I Etiopien handlar det om mer än 800 000 barn. Endast 10 procent av alla hivpositiva barn som behöver bromsmediciner får det. Mer än 60 procent av alla unga som lever med hiv i världen i dag är kvinnor – i Afrika söder om Sahara är den siffran 70 procent. I Etiopien bär 80 000 barn på hivvirus.



Team Unicef-Etiopien: Lena Tallberg, Amelia Adamo och Håkan Elofsson (foto).